

Skole, hvilket, som sagt, lyttedes dem i høj Grad. Derfor skulde vi dem Tak. Jeg tror ikke, at det er de væslende Ministerier eller Lovgivningsmagten, der have Vren for den store Udvikling og Fremgang, der har fundet Sted i vort Skolevæsen i de sidste 30—40 Aar. Naar vi nu skulle have en ny Skolelov, kunde man jo vente, at den vilde blive bygget paa den Udvikling, der er foregaaet inden for vort Skolevæsen i den sidste Tid, og jeg er vis paa, at mange af Skolens virkelig gode Benner glædede sig, da de erfarede, at dette Forslag skulde fremkomme. Jeg hører ogsaa selv med blandt Skolens Benner, og jeg haabede, at man nu vilde søge at afhjælpe alle de Ulemper, man efterhaanden havde følt af Skoleloven af 1814, alle de daarlige Sider, hvorved der lagdes Baaend paa Undervisningen. Men jeg kan ikke nægte, at det er gaaet mig ligesom det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (M. Klausen), idet jeg efter at have set dette Forslag er bleven i høj Grad stuffet. Ganste vist indeholder det Bestemmelser, som vi alle kunne være glade ved; men paa den anden Side ser jeg ikke rettere, end at Forslaget gaar uden om alle de Spørgsmaal, der vedrøre den egentlige Undervisning, alt det, der griber dybest og stærkest ind i dette Forhold, alt det, jeg regner for Hovedpunkterne, eller ogsaa betegner Forslaget i saa Henseende et Tilbagekridt. En af de Ting, som Forslaget gaar udenom, og som det nu sikkert er paa høje Tid at ændre, er Mulktsystemet. Jeg skal ikke udtale mig nærmere derom, idet jeg i det hele kan slutte mig til, hvad det ærede Medlem for Ringkøbing Amts 1ste Valgkreds (S. C. Christensen) har udtalt om dette System. Jeg har ogsaa som Sogneraadsmedlem og Sogneraadsformand i mange Aar følt, hvad for et unyttigt og trist Arbejde det medfører, og jeg er vis paa, at dette smaalige og irriterende System har haft en meget daarlig Indflydelse i mange Retninger, navnlig over for de Forældre, der virkelig ville lade deres Børn undervise. Dette smaalige System kræfter baade Forældrenes Frihed og deres Væresfølelse, og det er, synes mig, i det hele af en saadan Veskaffenhed, at vi nok kunne lade det ligge. Jeg er ganste sikker paa, at Skoleloven af 1814 har ment det helt godt med dette System, har troet, at det laa i Børnernes Interessje; men det har langt fra vist sig at være Tilfældet, og vi kunne derfor nok drage os disse Erfaringer til Nytte ved nu at søge at komme bort fra det.

Om Lovforslagets § 2 om Børneantallet skal jeg ikke nærmere udtale mig. Flere ærede Medlemmer have allerede udtalt deres

Anerkendelse af denne Bestemmelse, Nedsættelse af Børneantallet, og der er heller ingen Tvivl om, at, kunde vi yderligere nedsætte Antallet i Klasserne, vilde det være til stor Fordel for Undervisningen. Paa den anden Side maa det dog erkendes, at man har Lov til at tage Hensyn til de store økonomiske Dsre, som skulle bringes derfor. Jeg vil ikke nægte, at Lovforslaget i det hele træffer det rette med Hensyn til Børneantallet. Jeg kan dog ikke se rettere, end at man, naar det hedder, at der efter Forslaget vil blive 624 ny Skoler, har bygget paa det nuværende Børneantal. Men vedtage vi § 1, hvorved den undervisningspligtige Alder udvides, vil det skolepligtige Børneantal blive forøget med 7—8 pCt., og Følgen deraf vil blive, at der i Virkeligheden vil blive mange flere ny Skoler, end der staar opført i den Beregning, som er vedlagt Forslaget. Disse 7—8 pCt. ville ganste vist ikke gøre saa meget som en Nedsættelse fra 35 til 30, hvorved der vilde blive et dobbelt Antal ny Skoler, men det er klart, at en Forøgelse af 7—8 pCt. i høj Grad vil forøge Antallet af ny Skoler. Hvis det i og for sig var et Gode, var der ikke noget at sige dertil, vil bringe i det hele taget ikke saa overordentlig store Dsre for vort Skolevæsen i Forhold til, hvad vi bringe til mange andre Ting; men jeg tror, at denne Udvidelse af Undervisningspligten ikke en Gang i og for sig vil være heldig. Nu er det jo jaaledes, at de mindre Børn paa 6. og 7. Aar i Reglen saa Undervisning et eller andet Sted, for saa vidt de ikke saa den første Undervisning i Hjemmet. Men Følgen af denne Udvidelse af Undervisningspligten vil da blive, at Børnene komme mere uforberedte i Skole, og Lærerne ville være nødt til at lære dem de første Begyndelsesgrunde, hvilket sikkert vil være til stor Skade for Skolen i det hele.

Jeg vil ogsaa gerne med et Par Ord udtale mig om de Undervisningsfag, der ere foreslaaede. Naar man foreslaar Historie og Geografi, synes det mig en ganste naturlig Ting, der er jo undervist i disse Fag i mange Aar. Derimod er der et nyt Fag, som man ogsaa har foreslaaet, nemlig Naturkundskab, i hvilket der kun har været undervist saa Steder, i alt Fald paa Landet. Ganste vist skriver den højtærede Minister i de Bemærkninger, der følge med Forslaget, at der for Landets Vedkommende kun skulde undervises i de første Begyndelsesgrunde. Jeg mener nu, at det er et Fag, der egentlig har særlig Betydning for Landets Vedkommende. Det ærede Medlem fra Ringkøbing (S. C. Christensen) og det ærede